

Ministr životního prostředí
Vážený pan Mgr. Richard Brabec
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 10 - Praha 10

V Jeseníkách dne 2. 9. 2019

Otevřený dopis ministru životního prostředí

Věc: žádost o objektivní posouzení reálné kůrovcové situace a žádost o zastavení ničení PR Suchý vrch a NPR Rejvíz.

Vážený pane ministře,

je nám líto, že se na Vás v krátké době musíme opět obrátit s žádostí o záchranu jesenické přírody. Je zřejmé, že v našem regionu není síla k zastavení jejího zbytečného ničení, proto se znovu obracíme s prosbou na Vás. V Jeseníkách jde nyní doslova o všechno, o další osud nejcennější přírody na Moravě při řešení postupující kůrovcové kalamity.

Po naší žádosti ze dne 17. 7. 2019 nařídilo MŽP Ostrava dne 25. 7. předběžné opatření, kterým zakázalo provádění asanace kůrovcem napadených stromů v přírodní rezervaci Suchý vrch. Asanace (intenzivní technologie) byla povolena ode dne 9. 7. výjimkou udělenou Správou CHKO Jeseníky. Předběžné opatření vydalo MŽP Ostrava na dobu do 2. 8. 2019 s tím, že dne 29. 7. provedlo na území rezervace a v jejím okolí kontrolu, včetně sepsání protokolu. Na základě výsledků kontroly pak MŽP Ostrava opět umožnilo zásahy v přírodní rezervaci formou intenzivních technologií. Hlavním argumentem pro zrušení předběžného opatření je dle protokolu to, že „v ohledaném pásmu horského lesa bezprostředně přiléhajícího k PR...bylo množství lýkožrouty napadených stromů v porovnání s PR mnohem nižší“.

Výsledkem je to, že se rezervace Suchý vrch proměňuje v lesní hřbitov a skládku inertní kulatiny, ačkoliv jde o jediný ostrov divoké přírody v okolí. Jestliže má destrukce takový rozsah během šesti týdnů od platnosti výjimky, jak bude rezervace vypadat do konce roku 2020, kdy výjimce končí platnost? **Vývoj situace na místě přitom potvrzuje, že se rezervace ničí zcela zbytečně.** V hospodářských lesích pod rezervací na východním, severním a západním svahu hory v r. 2018 a letos dochází k vytváření rozsáhlých holin, protože kůrvec byl a je rozšířen také v okolí rezervace. Ačkoliv došlo k intenzivním zásahům v rezervaci a množství kůrovce je zde nyní výrazně eliminováno, v okolních hospodářských lesích se stále provádí intenzivní těžby a holiny se dále rozšiřují. Na východním svahu pod rezervací jsou označeny stovky stromů a je zde na několika místech prováděna rozsáhlá těžba. Další stovky stromů jsou označeny a aktuálně těženy na západní straně rezervace, kde vzniká ve 2. zóně velká holina (v rozporu se Zákonem, viz zákaz používání intenzivních technologií). Lze předpokládat, že počet vyznačených a aktuálně těžných stromů v okolí rezervace výrazně převyšuje údaje, které MŽP Ostrava uvádí v protokolu.

Na základě podrobné obhlídky lokality ze dne 25. 8. 2019 konstatujeme, že aktuální situace je výrazně jiná a závažnější než uvádí protokol (viz příloha) MŽP Ostrava a dále se domníváme, že způsob provedení hodnocení kůrovcové situace v rezervaci a v okolí není správný a objektivní. Mj. proto, že protokol hodnotí situaci jen v rámci daného okamžiku (a je otázkou nakolik přesně v takto rozlehlém území) a navíc jen v úzkém pásmu do 200 metrů od rezervace. K objektivnímu posouzení je ovšem potřeba vzít v úvahu další souvislosti jako je to, že oblast je v kalamitním stavu a provádí se zde intenzivní těžby, jaký je rozsah holin a množství reálně vytěženého dřeva v okolí rezervace za období probíhající kalamity v r. 2018 a 2019, jaké je množství napadeného dřeva a předpoklad další těžby a jaká je tedy smysluplnost ničení rezervace v celkovém kontextu. V protokolu je rovněž chybně uvedeno, že bylo zjištěno, že v porostních skupinách v rezervaci „docházelo k šetrným způsobům asanace“ dle rozhodnutí Správy CHKO o výjimce. Při kontrole MŽP Ostrava bohužel nezohlednilo skutečnost, že na místě jsou káceny i mohutné stromy zjevně v rozporu s pravidly dle vydané výjimky (upozorňovali jsme na to) a velká část pokácených stromů v rezervaci je asanována nikoliv šetrným způsobem, ale standardními (destruktivními) metodami asanace (pokácení, odkornění, odvětvění).

Ničení rezervace má od 2. srpna masivní charakter. Kácení probíhá na mnoha místech ve východním, severním i západním svahu rezervace. Pokáceny již byly zřejmě tisíce stromů, všechny jsou odkorněny a často i odvětveny. Na některých místech se rezervace proměnila v jakési „skladiště“ inertní kulatiny. Takto zpracované dřevo se bude jen obtížně a dlouhodobě rozkládat se všemi negativními dopady. Masivní je i odkorňování mohutných stromů na stojato, dle čísel označených na stromech jde cca o 500 ks stromů. Zároveň byly při obhlídce běžně nalezeny mohutné stromy (celkem cca 30 případů) pokácené zjevně v rozporu s pravidly dle vydané výjimky. Průměr kmene těchto stromů na pařezu činil 55, 60 i 70 cm. Tyto zásahy se přitom dějí v přirozených lesích, dle platného plánu péče jde o přírodě blízké porosty se stářím 180 – 200 let. Detailní fotodokumentace a popis aktuálního stavu je zde:

<https://www.npjeseniky.info/lesni-hospodareni-v-jesenikach/negativni-priklady-/lesni-hrbitov-chko-jeseniky-rezervace-suchy-vrch-srpen-2019.html>

Výsledkem je situace, na kterou dlouhodobě upozorňujeme: zásahy v rezervaci nezastaví kůrovce v okolí a hospodářské lesy kolem rezervace bohužel jsou a budou vytěženy s tvorbou velkých holin pod rezervací. A zároveň s tím je zbytečně ničena i jediná rezervace a 1. zóna CHKO v širokém okolí a až 200 let staré přírodě blízké horské lesy.

Dále upozorňujeme na závažnou skutečnost, že zatímco na zbytečné ničení přírodní rezervace je kapacit dostatek, tak v širším okolí rezervace lesníci bohužel situaci často nezvládají a například v navazujícím údolí a na masivu Medvědího vrchu, v oblasti Sokolích a Medvědích skal je řada ohnisek kůrovce s již rezavými stromy celkově cca v řádu stovek kusů a v jejich okolí se nyní kůrovec šíří dál. Kůrovcová kalamita tak rychle postupuje do nitra hor a brzy zde hrozí tvorba holin ve 2. zóně na masivu Medvědího vrchu (1 216 m.n.m.). Bohužel, katastrofálně se situace vyvíjí nedaleko odsud, mezi vrcholem Staré hory (1 043 m.n.m.) a Koberštejnem (934 m.n.m.), kde se kalamita patrně vymkla kontrole a hrozí plošné odlesnění ve 2. zóně CHKO (vše viz fotodokumentace).

Vzhledem ke kritické situaci se obracíme na MŽP ČR s žádostí, aby:

- hájilo zájmy ochrany přírody a zastavilo urychleně zbytečné ničení přírodní rezervace Suchý vrch a rovněž národní přírodní rezervace Rejvíz, kde je situace velmi podobná,
- zajistilo ochranu horských lesů na území 2. zóny v oblasti tzv. Medvědí hornatiny a neumožnilo plošné odlesnění a tvorbu holin formou intenzivních technologií a použití jedovatých látek volně v lesním prostředí,
- apelovalo na správce a majitele lesů ve 2. zónách CHKO, aby včas identifikovali a řešili začínající ohniska kůrovce. Na řadě míst se totiž opakuje situace, kdy se umožní vznik kůrovcového ohniska, teprve pak se kácí rezavé, vylítnuté stromy, následně vznikají nová ohniska kůrovce v důsledku pozdních zásahů a výsledkem je tvorba holin.

S úctou a s přáním pěkného dne

Ondřej Bačík,
předseda
Společnosti přátel Jeseníků, z.s.

Mgr. Ivo Dokoupil
koordinátor
Hnutí DUHA Jeseníky

Kontaktní korespondenční adresa:

odpověď prosím zašlete na datovou schránku Společnosti přátel Jeseníků, z.s.:
ID datové schránky: xt8u4nv
Sídlo: Větrná 24, 795 01 Rýmařov
Více na: www.npjeseniky.info

Na vědomí:

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D., náměstek ministra pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny